

naar man ikke kom med det. Vi ere efter min Mening komne ind i en forftruet Tankegang. Vi skulle frelles indvendig fra udad. Det er al moralisk Frelses Ve: Frelsen skal komme gjennem aandelig Paavirning, og lad saa det, der bor inden i os, prge bort Liv i Handlen og Birken. Vent ikke, at man ved at mangfoldiggjøre disse forskellige Politistave og Anordninger omkring i Landet faar Andet end i det hieiste Hylleri i Stedet for ægte Moral.

Judenrigsministeren (Fingerslev):

Jeg tror, at det ærede Medlem, der nu tog Ordet, kom tilsidst lidt for vidt; iøvrigt er det jo klart efter mine Udtalelser, at jeg maa være enig i Et og Andet med, hvad det ærede Medlem sagde paa Veien, skjøndt jeg kun antydede, hvad han udførte videre. Jeg tror dog ikke, det ærede Medlem havde Ret til at sige, at man nu vilde sætte Folk i Gæbestoffen, og at Lovgivning med Tendants som dette Lovforslag gaar i den Retning at holde Friheden borte. Jeg vil snarere sige, at det er berettiget, fordi den Noget søger at bøde paa de Misbrug, som man er kommen ind paa, netop fordi man har løst alle Stranker; det forekommer mig, at det er berettiget at gjøre Forsøg i denne Retning. Det ærede Medlem siger, at det er indenfra, at vi skulle frelles, og han mener vel, at enhver Enkelt maa sørge for sig selv og søge gjennem sin moraliske Styrke at blive frelst. Det gjælder maaft for dem, som ere stærke i Samfundet, det gjælder for de store Numre, jeg mener dem, som have aandelig Bægt og Kraft. Derimod kan det nok være, at de Smaa og Svage i Samfundet ville være vel tjente med, om man gjør Noget, som kan beskytte dem, og ogsaa noget sørge for at holde Fristelserne borte fra dem. Det er et saadant Forslag, der er gjort ved dette Lovforslag, og jeg maa gjentagende hævde, at det er et lidet heldigt Forsøg, fordi det ikke vil kunne naae blot nogenlunde det, man sigter til. Det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (Bust) sagde, at det var underligt, at jeg, der dog havde nogen personlig Erfaring paa Kommunevæsenet paa Landet, ikke har kunnet se, at denne Lovens § 2 var en fortræffelig Paragraf, i Kraft af hvilken der kunde udrettes Noget eller Meget. Det ærede Medlem vil jo se, at først har jeg den Indvending imod den, som jeg gjentager, at den giver Sogneraadet en vis Bemyndigelse, men at den tillige binder Sogneraadet fuldstændig, idet den forudsætter, at hvis Sogneraadet vil skride ind mod en Brændevinsforretning, saa maa det ogsaa skride ind mod Alle. Jeg bruger nemlig Udtrykket

„Brændevinsforretning“ for at gjentage, hvad jeg før sagde, at det kun er Salg ud af Huset af Brændevin, den vil ramme. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) henledte Opmærksomheden paa Kroerne. Men jeg har allerede tidligere gjort opmærksom paa, det ligger i alt Fald i mine Udtalelser, at det kun er Salget ud af Huset, der tales om. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem har Ret i, at Lovforslaget slet ikke vil ramme Kroerne. Jeg kan ikke se rettere, end at Lovforslaget maa ramme Kroernes Ret til Salg ud af Huset. Det ærede Medlem vil finde, at i Følge Loven af 2den Juli 1870 § 1 i Slutningen skal man tage særlig Næringsadkomst til Salg ud af Huset, og jeg har i det Mindste antaget, at Lovforslaget forsaavidt rammer Kroerne, men det rammer ikke Bærtshushold, Krohold og Ret til at have siddende Gæster, men jeg tror nok, at det rammer Salg ud af Huset. Jeg har tilladt mig at gjøre opmærksom paa, hvad det ærede Medlem tiltræder, at man gjennem Forbrugsforeningerne prægtig kan omgaa denne Lov, og jeg tror, at det ærede Medlem har ganske Ret dert, at man endnu lettere kunde gjøre det gjennem Klubberne. Jeg tror altsaa, at det ikke kan nytte at vedtage en Bestemmelse som den, der staar her i Lovforslagets § 2, og gibe Sogneraadet en saadan Bemyndigelse, fordi jeg tror, at det ikke vil føre til Noget, og man kan heller ikke se bort fra, at det enkelte Sogneraad kan ikke træffe Foranstaltninger, som i Virkeligheden blive tilfredsstillende eller faae nogen Betydning for dets Befolkning, naar ikke Nabosogneraadene træffe de samme. Altsaa, vil man gjøre Noget, saa maa man gaa til langt større Kredse, og det forekommer mig dog, at efter at man ad Lovgivningsveien har afflasket Bevillingsmyndigheden paa dette Omraade og henlagt den til Centraladministrationen, der noget bedre kan overse Forholdene og sørge for at disse Bestemmelser anvendes nogenlunde ensartet, saa vilde det være besynderligt at flytte den Slags Bevillingsmyndighed hen paa Sognekommunerne. Det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds, som jo ellers har talt saa meget mod Loven, om end ikke mod Bevægelsen, indrømmede, at Leilighed gjør Thyve. Om end ikke Billedet passer fuldstændigt, saa betragter jeg det som en Tilslutning fra det ærede Medlem til den Tanke, at kan der gøres Noget for at holde Underne borte fra Befolkningen og beskytte dem overfor de stærke Fristelser, saa skal det gøres. Det samme ærede Medlem og et andet æret Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær) karakteriserede vort Samfund helt igjennem som meget ny-